

Rechtskundig Weekblad

Verschijnt elken Zondag

Vereeniging zonder winstgevend doel

Abonnementsprijs: 100 fr. per jaar

Postcheckrekening N° 3185.22

Alle rechterlijke uitspraken, artikels en andere bijdragen, alsook boeken ter bespreking te zenden aan den secretaris-hoofdopsteller

Mr RENÉ VICTOR

Italiëlei, 99, Antwerpen

Opgave betreffende intekening en adreswijziging, aanvraag van losse nummers en alle mededeelingen betreffende het beheer te zenden aan den secretaris-schatbewaarder

Mr JOHN STOCKMANS

Mechelsche Steenweg, 201, Antwerpen

Het Fiskaal Stelsel van de Personen-Vennootschap met Beperkte Aansprakelijkheid

« Het fiscaal stelsel van de P. V. B. A. moet herzien worden. »

Verslag namens de Commissie voor Justitie en de Burgerlijke en Strafrechterlijke Wetgeving. Sinzot, zie R. W. van 8.3.36.

De P. V. B. A., tot stand gebracht krachtens de wet van 19.7.35, vult een leemte aan van ons handelsrecht. De nieuwe juridische vorm tracht te voldoen aan de eischen, welke door een onderneming van geringen omvang ten opzichte van haar juridisch kader gesteld worden. De nieuwe maatschappij laat toe, dat de familiale uitbating een vast en bestendig karakter verwerve. Zij zal genieten van de rechtspersoonlijkheid en aldus overleven aan haar oprichters, zonder al te zware formaliteiten — althans op het gebied van het handelsrecht — op te leggen. Zij eerbiedigt het belang dat aan de vennoten moet worden gehecht en ontslaat hen anderzijds van de onbeperkte aansprakelijkheid. Het tot stand brengen van de nieuwe vennootschap werd dan ook met algemeene sympathie begroet.

Hetzelfde kan echter niet gezegd worden ten opzichte van het fiscaal stelsel, dat op de vennootschap werd toegepast. Hier luistert men vruchteloos naar de stem in de woestijn, die dit stelsel gelukkig zou heeten.

I. — HOOFDBESTANDDEEL VAN HET FISKAAL REGIEM DER P. V. B. A.

Krachtens het Koninklijk Besluit van 9 September

1935 werd het fiscaal regiem der N. V. op de P. V. B. A. toegepast. (1)

Het zal dus volstaan het stelsel te overschouwen dat ten opzichte van de N. V. van kracht is. Prof. Van Houtte (2) en Mr Carlo de Mey (3) hebben dit reeds gedaan. Wij kunnen ons beperken tot de hoofdbestanddeelen.

1) *Registratie- en overschrijvingsrecht.* — Bij oprichting en kapitaalsverhooging dient een registratierecht betaald van 1,50 % op het bruto bedrag van den inbreng, zonder aftrek van lasten. Het overschrijvingsrecht, beloopend op 2 %, is verschuldigd op de waarde van de onroerende goederen. De akten van oprichting en kapitaalsverhooging dienen notarieel beschreven, zoodat van zelf sprekend ook het notarieel eerloon dient gekweten. De verlenging laten we buiten beschouwing.

Bij de omvorming van een vennootschap wordt een gunsttarief toegestaan op voorwaarde, dat de akte van omvorming ter registratie wordt aangeboden vóór 1 Juli 1936, en dat de vennootschap, die omgevormd wordt, opgericht zij vóór 1 Juli 1934. Registratie- en overschrijvingsrecht worden dan herleid tot $\frac{1}{3}$, hetzij respectievelijk 0,50 en 0,66 %; het registratierecht wordt dan slechts geëischt op het netto bedrag van den inbreng. (Wet 22.7.31, art. 12, en K. B. 11.2.35, art. 1.)

Stippen wij nog aan, dat het toekennen aan een vennoot van een onroerend goed, afhankelijk van de vennootschap, wordt belast met het gewoon mutatierecht van 9 %. (Wet van 30 Aug. 1913, art. 7.)

2) *Zegelrecht.* — Het regiem der N. V. voorziet

de toepassing van een zegelrecht op de aandelen der maatschappij. Dit zegelrecht wordt bepaald met in achtneming van de nominale waarde van het aandeel, van de omstandigheid of het op naam is of niet, en van den duur waarvoor het werd tot stand gebracht. Aandeelen op naam, die een nominale waarde bezitten van 1.000 frank en tot stand worden gebracht voor meer dan 5 jaar, zijn onderworpen aan een zegelrecht van 2,4 %. Zoo hun nominale waarde hooger beloopt dan 1.000 frank, tot 1.500 frank, zijn zij onderworpen aan een zegelrecht van 3,6 %. (Wet van 25 Maart 1891, art. 12-14; wet van 2 Januari 1926; K. B. van 13 Januari 1933.)

Indien dit recht dient toegepast op de deeltbewijzen der P. V. B. A., zullen deze, wanneer zij een waarde hebben van 1.000 frank, in de omstandigheden hooger vermeld, onderworpen zijn aan een zegelrecht van 24 frank.

A. — Ieder is akkoord om aan te nemen, dat dit zegelrecht niet kan toegepast worden op de certificaten, die aan de vennoten der P. V. B. A. kunnen afgeleverd worden. Deze certificaten maken geen titel uit. Trouwens, artikel 62-72° van de wet van 25 Maart 1891 zegt, dat de certificaten van aandelen op naam niet vatbaar zijn voor zegelrecht.

B. — De vraag is echter of het register van de vennoten aan dit recht onderworpen is? Men weet dat het register der aandelen op naam, hetwelk wij o.m. in de N. V. ontmoeten, belast wordt met dit proportioneel zegelrecht. De gelijkstelling schijnt door het Koninklijk Besluit van 9 September 1935 gewild; vermits het verslag aan den Koning juist gewag maakt van een gelijkenis van de deeltbewijzen der P. V. B. A. met de aandelen van de N. V. Beide kunnen inderdaad worden overgedragen in andere vormen dan deze, voorzien bij artikel 1690 van het B. W.; het is juist hierin dat het Koninklijk Besluit de verrechtvaardiging zoekt om het fiscaal stelsel van de N. V. op de P. V. B. A. toe te passen. (4)

Het is dan ook niet te verwonderen dat verschillende juristen en n.l. J. Baugniet (5), A. Tschoffen (6) en Prof. Van Houtte (7) van oordeel zijn, dat het register der vennoten van de P. V. B. A. aan het proportioneel zegelrecht dient onderworpen.

C. de Mey is van tegenovergestelde meening (8). Hij steunt op de idee, dat het zegelrecht een belasting is, die slaat op het verbruik van papier; het zegelrecht op aandelen is een verbruiksbelasting gebleven, niettegenstaande de wet geëischt heeft dat het zou gekweten worden binst de 3 maanden vanaf de oprichting van de vennootschap. Dergelijke eisch van den wetgever is gegrondvest op een vermoeden juris et de jure, dat de titel van de aandelen binst de 3 maanden tot stand wordt gebracht. Deze op-

vatting vinden wij weer in het werk van Feye (9), waarbij de argumentatie van de Mey aanleunt. Dergelijk vermoeden gaat echter niet op tegenover de P. V. B. A., die geen werkelijken titel kan afleveren. De titel bestaat hier noodzakelijk in de inschrijving in het boek der vennoten. Men kan dus niet aannemen, dat de wetgever door een zoo algemeenen tekst als deze van het Koninklijk Besluit van 1935, zou gewild hebben, dat hier een vermoeden zou worden aangenomen, dat zegelrecht indruischt tegen de opvatting van de P. V. B. A., zooals zij door den wetgever zelf werd gehuldigd.

Het probleem blijkt moeilijk. Bij eerste onderzoek stellen wij ons de vraag, waarom de redeneering van de Mey ook niet zou opgaan tegenover het register van de aandelen op naam der N. V. In dit register, voorgeschreven door artikel 42 van de wet op de handelsvennootschappen, ligt insgelijks de titel van den aandeelhouder. Artikel 43 zegt het uitdrukkelijk: « het eigendomsrecht van het aandeel op naam wordt vastgesteld door een inschrijving in het register, door voorgaand artikel opgelegd. » — Doch dit register behoort niet tot het wezen zelf der N. V. Het is best mogelijk dat een N. V. geen register van aandelen op naam zou bezitten. Dit kan het geval zijn telkens alle aandelen aan toonder zijn. (10) Trouwens, de titularissen van aandelen op naam kunnen ten allen tijde de omzetting daarvan vragen in aandelen aan toonder, tenzij de statuten zulks zouden verbieden. (11) In gewone omstandigheden zal er dus een zelfstandige titel van het aandeel kunnen tot stand gebracht worden. Het register duidt enkel die vennoten aan, welke toevalligerwijze aandelen op naam bezitten. Het geeft geen volledig beeld van de vennootschap, welke trouwens gebouwd is, niet op vennoten, maar op een kapitaal. Het boek wordt enkel ter inzage gegeven aan de vennoten, niet aan derden. (Zie art. 42 van de wet op de handelsvennootschappen.) (12)

Het register der vennoten, gehouden door de P. V. B. A., is nu gansch wat anders dan een register van aandelen op naam. (13) Het is geen register van deeltbewijzen, maar van vennoten. Artikel 114 II° luidt: « In den maatschappelijken zetel wordt een *register van de vennoten gehouden*. » Artikel 46 van de wet van 15 Maart 1891 (codex van het zegelrecht) vermeldt daarentegen uitdrukkelijk het register der *aandelen op naam*. En in artikel 62-71° van dezelfde wet wordt uitdrukkelijk verklaard, dat het register *der vennoten* vrij is van zegelrecht, met uitzondering van het register der aandelen op naam. Het register der vennoten der P. V. B. A. geeft een beeld van de vennootschap. Het is de photo van haar volledige samenstelling. Alle vennoten komen er in voor. Het behoort tot het wezen van de vennootschap; het is er onafscheidbaar mede ver-

bonden. Het kan ook door derden worden ingezien. (14)

Wij meenen uit dit alles te mogen besluiten, dat het register der vennooten van de P. V. B. A. niet getroffen wordt door het proportioneel zegelrecht. Het Koninklijk Besluit van 9 September 1935, dat het fiscaal regiem van de N. V. toepast op de nieuwe maatschappij, heeft dit enkel kunnen doen in de mate dat er een gelijkaardige basis aanwezig is om den fiskalen last te dragen. Deze gelijkaardige basis bestaat in specie niet.

3) *Belasting op het inkomen.* — Het zal volstaan de belastingen na te gaan die drukken op de N. V.

a) De vennootschap zelf betaalt op haar netto winst, die niet wordt uitgekeerd: 1) de bedrijfsbelasting; 2) een opdecim ten voordeele van den Staat; 3) de opcentiemen van gemeente en provincie; 4) de crisistaks.

b) De vennoot betaalt op dividenden de mobilairtaks, verhoogd met de opdecim, hetzij 24,20 %.

c) De zaakvoerder van de P. V. B. A. wordt getaxeerd zooals een beheerder van de N. V., die een bestendige werkzaamheid bij deze vennootschap uitoefent. Zulks blijkt uit het verslag aan den Koning, dat het Koninklijk Besluit van 9 September 1935 voorafgaat.

Herinneren wij er aan, dat de beheerders van de N. V. onderworpen worden aan een verschillend regiem, naargelang ze een bestendige werkzaamheid bij de vennootschap uitoefenen of niet. De beheerders, die deze werkzaamheid niet kennen, worden getroffen door de bedrijfsbelasting (voorloopig vastgesteld op 9 %, later eventueel herleid tot het gewoon tarief van de bedrijfsbelasting) verhoogd met 100 opcentiemen. De beheerders daarentegen, welke een bestendige werkzaamheid bij de vennootschap uitoefenen, worden belast als gesalarieerden op 't deel van hun bezoldiging dat beantwoordt aan die bijzondere werkzaamheid. De belasting omvat alsdan slechts de professioneele taks (gewoon tarief en zonder de 100 opcentiemen), eventueel verhoogd met de opdecim en met de gemeentelijke taks op de wedden. Deze laatste taks bestaat in vele gemeenten niet en daar waar zij werd tot stand gebracht, werd zij niet hoog opgedreven. Te Antwerpen bedraagt zij 35 % van de bedrijfsbelasting. De crisistaks zal natuurlijk ook hier in aanmerking komen.

Doch dit gunstregiem kan slechts toegepast worden, zooals hooger gezegd, op het deel van de bezoldiging dat beantwoordt aan de bijzondere werkzaamheid, voltrokken buiten de gewone taak om van den beheerder. Daarenboven wordt er een maximum gesteld: het kan slechts toegepast worden ten beloope van 1/100e van de netto winst van de vennootschap, of van 100.000 frank. Wanneer nu alle

beheerders een bestendige functie waarnemen, kunnen zij niettemin van het gunsttarief genieten ten beloope van $\frac{3}{4}$ van de hierboven aangeduide grens, of van 75.000 frank. Deze laatste regel zal van toepassing zijn op den zaakvoerder of zaakvoerders der P. V. B. A. Immers, ieder zaakvoerder neemt een bestendige werkzaamheid waar bij de vennootschap. Dit volgt uit den aard zelf van zijn taak. De zaakvoerder zal dus onderworpen worden aan de belastingen, die worden toegepast op gesalarieerden en zulks ten beloope van 75.000 frank bruto.

Op het deel van zijn bezoldiging, dat eventueel de grens van het gunstregiem overschrijdt, betaalt de zaakvoerder de belasting verschuldigd door de gewone beheerders. (Zie hierboven.)

II. — HET FISKAAL REGIEM DER P. V. B. A. DIENST GEWIJZIGD

1. — Het stelsel, dat thans van toepassing is, lijdt gebrek aan klaarheid en zekerheid. Het feit dat er verdeeldheid bestaat omtrent de toepassing van het proportioneel zegelrecht op het register der vennooten, werd voldoende in het licht gesteld door de beschouwingen die voorafgaan.

2. — Het stelsel blijkt tevens te zwaar voor familiale uitbatingen. Vele ondernemingen van geringen omvang worden thans uitgebaat door vader en zonen, ofwel wordt de uitbating gedreven op naam van den vader als privaat persoon. Hetgeen aan de zonen wordt toegekend kan dan in de meeste gevallen worden beschouwd als bedrijfslast (artikel 37-3° van de wet op de belastingen). In hoofde van de zonen zelf, zal het worden belast als salaris. Wanneer nu dergelijke uitbating zou omgezet worden in een P. V. B. A., zouden de zonen 24,20 % betalen op het inkomen van hun deel in het kapitaal.

Men kan nu wel zeggen, dat het niet noodig is aan deze zonen een deel in het kapitaal te verstrekken. Men zou hen kunnen laten optreden als gesalarieerden zonder meer; ook in de nieuwe vennootschap. Maar dan wordt het doel van den wetgever niet bereikt. Dit doel is wel het volgende: een gepast vorm ter beschikking te stellen van de ondernemingen van geringen omvang — en meer in het bijzonder van de familiale onderneming — een vorm die een bestendig karakter verzekert aan de handelszaak, die thans staat en valt met den persoon van den uitbater, een vorm, welke toelaat dat de familieleden in de zaak zelf zouden deelen, zonder dat daarom hun aansprakelijkheid onbeperkt in het midden wordt gebracht.

Ook de onkosten, verbonden aan de oprichting, zijn zwaar. Vergeten wij niet, dat registratie en overschrijvingsrecht berekend worden op het bruto

bedrag van den inbreng, zonder aftrek van de lasten. Althans in principe.

III. — DIENT DE P. V. B. A. ONDERWORPEN AAN HET FISKAAL REGIEM DER GEWONE PERSONEN-VENNOOTSCHAPPEN ?

Men heeft gemeend, dat de oplossing te vinden was in het onderwerpen van de P. V. B. A. aan het regiem van de gewone personen-vennootschap. Aldus legde Prof. Van Houtte een besluit voor aan het bureau van den Bond der Kroostrijke Gezinnen, waarin de uitdrukkelijke wensch wordt geformuleerd, dat het fiscaal regiem van de P. V. B. A. zoo spoedig mogelijk zou worden herzien en dat namelijk die vennootschappen op fiscaal gebied zouden gelijk gesteld worden met vennootschappen onder gemeenschappelijke naam en commanditaire vennootschappen. (15) Het besluit werd medegedeeld aan de leden van Kamer en Senaat.

Laat ons even nagaan wat het fiscaal stelsel van de gewone personen-vennootschap omvat.

1) *Registratie- en overschrijvingsrecht.* — Het bedrag van het registratierecht is hetzelfde als voor de naamlooze vennootschappen, doch dit recht wordt in feite steeds berekend op een gering kapitaal. Het kapitaal van de vennootschap onder gemeenschappelijke naam, van de vennootschap met enkele geldschieting, van de coöperatief, is gemakkelijker te verhoogen.

Een notarieele akte, die de kapitaalsverhooging vaststelt, is hier overbodig. In feite zou het kapitaal kunnen verhoogd worden, zonder dat eenige akte wordt onderworpen aan het beheer. Deze handelwijze, zegt Feye, is wettelijk. (16)

Het overschrijvingsrecht bedraagt 1 % (wet van 30 Augustus 1913, art. 29; vergelijk art. 7).

Het toekennen van een onroerend goed aan een der vennoten bij vereffening der vennootschap, wordt slechts getroffen met het recht van verdeling, zijnde 0,70 %.

2) *Het proportioneel zegelrecht* is niet van toepassing op het register der vennoten. Trouwens, dit register bestaat in beginsel niet. De eigendomstitel van de maatschappelijke belangen of deelbewijzen ligt hier in de maatschappelijke akte zelf; hun overdracht geschiedt in den vorm voorzien door artikel 1690. Het proportioneel zegelrecht is derhalve niet van toepassing, noch op de deelbewijzen, noch op het eventueel boek, dat daarvan zou worden gemaakt (wet van 15 Maart 1891, art. 14).

3) *Belasting op het inkomen :*

a) De vennootschap zelf betaalt op haar netto winst, die niet wordt uitgekeerd : 1) de bedrijfsbelasting; 2) een opdecim ten voordeele van den Staat; 3) de opcentiemen voor gemeente en provin-

cie; 4) de crisistaks. Deze belasting is dus principieel dezelfde als deze welke door de N. V. wordt gedragen.

b) De stille vennoot (in de vennootschap met enkele geldschieting) betaalt : de mobiliare taks, waarvan het bedrag hier is vastgesteld op 10 %; een opdecim ten voordeele van den Staat; de opcentiemen van gemeente en provincie; de crisistaks. Deze belasting is dus eventueel nog zwaarder dan deze die de stille vennoot zou betalen, wanneer het regiem van de N. V. wordt toegepast. Immers, de opcentiemen van gemeente en provincie loopen gewoonlijk hoog op. De opcentiemen van de stad Antwerpen beloopt thans op 105; die van de provincie op 48. Indien wij de opcentiemen van gemeente en provincie gezamenlijk schatten op 150, dan betaalt de stille vennoot ten titel van :

1) mobiliare taks	10
2) opdecim Staat	1
3) opcentiemen	15

hetzij totaal 26 %

zonder rekening te houden van de crisistaks. Wij hebben gezien, dat de vennoot in de N. V. een mobiliare taks van 24,20 % betaalt. Er dient natuurlijk opgemerkt, dat het bedrag der opcentiemen de vergelijking beïnvloedt. Hoe hooger ze zijn, hoe nadeeliger de toestand wordt van den vennoot, waarop het stelsel van de gewone personen-vennootschap wordt toegepast. Doch laten wij niet uit het oog verliezen, dat de P. V. B. A., zooals de andere vennootschappen, vooral zullen opgericht worden in nijverheidsgemeenten en handelscentra, waar hooge opcentiemen van kracht zijn.

In de meeste gevallen zal dus het stelsel, dat ten huidige dage wordt toegepast op de vennoten van de P. V. B. A., voordeliger zijn dan hetgeen zou verkregen worden bij gelijkstelling met de gewone personen-vennootschappen.

c) De actieve vennoten worden onderworpen aan 1) de bedrijfsbelasting; 2) een opdecim ten voordeele van den Staat; 3) de opcentiemen van gemeente en provincie; 4) de crisistaks.

Ook hier zal de vergelijking met het regiem, dat thans wordt toegepast op de P. V. B. A., in de meeste gevallen uitwijzen, dat het stelsel der gewone personen-vennootschap nadeeliger is. Veronderstellen wij nogmaals dat de opcentiemen van gemeente en provincie 150 zouden bedragen en dat de bedrijfsbelasting, door den zaakvoerder verschuldigd, zou beloopt op 6 %, dan zou hij betalen — onafhankelijk van de crisisbelasting : 1) krachtens 't regiem dat thans van toepassing is : bedrijfsbelasting 6 %; de gemeentelijke taks op de wedden, te Antwerpen $35 \times 6 = 2,10$ %; de opdecim ten voordeele van den Staat 0,6 %, totaal 8,70 %.

2) Krachtens het regiem van toepassing op de actieve vennoten van de gewone personen-vennootschap : bedrijfsbelasting 6 %; opcentiemen van gemeente en provincie $150 \times 6 = 9$ %; opdecim ten voordeele van den Staat 0,6 %, totaal 15,6 %.

Het verschil is dus opvallend. Nogmaals : het wordt hoofdzakelijk beïnvloed door de opcentiemen van gemeente en provincie. Van dezen factor werd ongetwijfeld geen voldoende rekening gehouden door hen, die de gelijkstelling van de P. V. B. A. met de gewone personen-vennootschap hebben gevraagd.

* * *

Anderzijds dient het aangestipt, dat de zaakvoerder, die b.v. 40.000 frank ontvangt als wedde en 10.000 frank als inkomen van het deel van het kapitaal dat hij in de vennootschap heeft belegd als vennoot, zou getakseerd worden als volgt :

1) Krachtens het regiem dat thans van toepassing is :

a) op hetgeen hij ontvangt ten titel van wedde, hetzij 40.000 frank, de bedrijfsbelasting, de gemeentelijke taks op de wedden en eventueel de opdecim ten voordeele van den Staat, en de crisisbelasting (zie hierboven).

b) Op hetgeen hij ontvangt ten titel van dividend, hetzij op 10.000 frank, 24,20 %.

2) Krachtens het regiem van toepassing op de gewone personen-vennootschap op hetgeen hij ontvangt, hetzij op 50.000 frank : de bedrijfsbelasting, de opcentiemen van gemeente en provincie; de opdecim ten voordeele van den Staat, en de crisisbelasting. Het feit, dat hier weer het volledig bedrag der opcentiemen speelt, is van aard om ook hier de oplossing ten zeerste te beïnvloeden. Daar waar men bij eerste onderzoek gemeend heeft hier een merklijk voordeel te kunnen ontdekken ten voordeele van het regiem der gewone personen-vennootschappen, dient te worden erkend dat de voorkeur slechts in uitzonderlijke omstandigheden zal gaan naar dit regiem. Hoe grooter het bedrag wordt dat de zaakvoerder in het kapitaal der P. V. B. A. bezit, hoe meer belang hij er bij heeft dat het regiem der gewone personen-vennootschappen op hem niet zou worden toegepast.

De zaakvoerder, die slechts een gering bedrag in het kapitaal der P. V. B. A. heeft belegd, zal er anderzijds kunnen voor zorgen, dat de statuten of de algemeene vergadering der vennoten hem een bedrag toekennen ten titel van wedde, dat als dusdanig zal belast worden overeenkomstig het stelsel, dat op gesalarieerden wordt toegepast — althans ten beloope van een zekere grens. Deze belasting is ongetwijfeld veel voordeliger dan die, welke hij zou te dragen hebben in het stelsel van de gewone personen-vennootschap. Zij maakt tevens in feite

het belangrijkste deel uit van de basis van zijn belasting, althans in de meeste gevallen.

C. de Mey zegt terecht, dat het regiem heel zwaar zal zijn, wanneer alle vennoten werkzaam zijn in de vennootschap, zonder dat de statuten eenige bezoldiging zouden hebben voorzien voor hun werk. In een voetnota stelt hij de vraag of de vennoten wel actief kunnen optreden zonder zaakvoerder te zijn. (17) Wij zien niet in, welke wetsbepaling aan een vennoot zou verbieden zich in dienst van de vennootschap te stellen als gewoon bediende, zonder daarom zaakvoerder te zijn. De zaakvoerder heeft ongetwijfeld het recht bedienden aan te stellen, tenzij de statuten het hem zouden verbieden. Wij zijn dan ook van meening, dat dergelijke vennoot, op hetgeen hij ontvangt, als salaris, enkel en alleen aan de gewone belasting van de gesalarieerden zal af te dragen hebben, terwijl hij anderzijds op de dividenden, voortkomende uit de vennootschap, de taks van 24,20 frank zou betalen.

Indien alle vennoten zaakvoerders zijn en indien de statuten niet voorzien dat zij geen bezoldiging zullen ontvangen voor hun werkzaamheid, zoodat daaruit zou voortvloeien dat zij allen zouden belast worden met de hoge mobiele taks op al hetgeen zij ontvangen, dan zou deze hinderende maatregel ongetwijfeld toe te schrijven zijn aan het gebrekkig opstellen van de statuten. Men zou daarin gemakkelijk kunnen verhelpen door de statuten te wijzigen. De moeilijkheid, door de Mey vooropgesteld, kan dus uit den weg worden geruimd.

BESLUIT

Uit het voorgaande meenen wij te mogen besluiten :

1) Het fiscaal regiem, dat thans op de P. V. B. A. drukt, is in bijna alle gevallen voordeliger dan het stelsel der gewone personen-vennootschappen.

Daaruit volgt, dat de bestaande vennootschappen onder gemeenschappelijke naam en de vennootschappen met enkele geldschieting, in bijna alle gevallen er belang zullen bij hebben, van het standpunt uit van het fiscaal regiem, zich om te vormen tot een P. V. B. A. Wij hoeven er niet aan toe te voegen, dat de omvorming zonder verwijl dient te geschieden, wanneer het gunsttarief ten opzichte van registratie- en overschrijvingsrecht, hierboven aangeduid, kan worden ingeroepen. De periode van toepassing van dit tarief zal weldra verstrijken, tenzij de wetgever ze zou verlengen.

2) Uit de omstandigheid, dat de gelijkstelling met de gewone personen-vennootschap niet moet worden, bemoeilijkt ongetwijfeld het toekennen van N. V., mag niet worden besloten dat het huidig regiem niet te zwaar zou zijn. Niemand schijnt het

huidig stelsel aan te bevelen. Het beantwoordt niet aan het doel van de vennootschap, zooals hooger gezegd, doch anderzijds moeten wij rekening houden met de werkelijkheid. Het feit dat de P. V. B. A. een vorm is, die door iedereen kan aangenomen worden, bemoeilijkt ongetwijfeld het toekennen van een gunststelsel. Het doel der wet is en blijft in eerste orde: het scheppen van een geschikt juridischen vorm voor een familiale onderneming. Het dient echter vastgesteld, dat in den loop van de voorbereidende werken der wet dit doel, dat oorspronkelijk ten grondslag lag aan het wetsvoorstel Standaert, niet meer ten uitsluitenden titel werd beoogd. Thans volstaat het dat twee of drie personen, welke zij dan ook zijn mogen, te zamen komen en een kapitaal samenbrengen van 50.000 frank. Het moet dan wel gezegd worden, dat de P. V. B. A. gemakkelijk aanleiding kan geven tot misbruiken. Het is op die wijze gemakkelijk geworden voor ieder een nieuwe juridische persoonlijkheid tot stand te brengen, welke voor haar rekening verbintenissen zal aangaan, zonder dat de persoon of personen, die de touwtjes in handen houden, een ernstige verantwoordelijkheid te dragen hebben. Vandaar het discredit, dat op de G. M. B. H. in Duitschland, en op de Société à responsabilité limitée in Frankrijk drukt.

Wij zien niet in waarom de P. V. B. A. *als dusdanig* zou moeten genieten van een gunstregiem. Doch het verruimen van het lidmaatschap van de P. V. B. A. mag geen reden zijn om het gunsttarief te weigeren daar waar de onderneming familiaal wordt gevoerd. Ieder blijkt akkoord te gaan om de familiale onderneming een gepast juridischen vorm te verzekeren. Deze vorm kon niet liggen in de N. V.: zij stelt te zware eischen ten opzichte van de te vervullen formaliteiten en kan slechts verwrongen worden aangenomen door een gering aantal vennoten. Hij kon evenmin gevonden worden in de vennootschap onder gemeenschappelijke naam, daar zij de onbeperkte verantwoordelijkheid mede brengt van alle vennoten; noch in de vennootschap met enkele geldschieting: de noodige lenigheid, die vereischt wordt in zake overdracht der maatschappelijke belangen van den eene op den andere vennoot, ontbreekt totaal in de gewone personen-vennootschappen. De voorwaarde, die deze overdracht beheerscht: n.l. de toestemming van alle partijen, belemmert de bestendigheid en de normale ontwikkeling van de handelszaak. Thans is de wetgever er in geslaagd een vorm tot stand te brengen, welke van algemeen rechterlijk standpunt uit beantwoordt aan de eischen van de familiale onderneming. Doch het zou niet baten de P. V. B. A. in het leven te hebben geroepen, indien zij niet wordt volledig door een aangepast fiscaal regiem.

Immers, de fiskale bepalingen zijn even belangrijk voor den vennoot als de bepalingen van het gemeen recht. En het is nu wel om het even of de juridische vorm, die de wetgever aanbiedt, wordt verworpen om reden van gemeen recht of van fiscaal recht. De opvatting, dat het fiscaal recht een afgesloten afdeling is van het recht, heeft met de werkelijkheid van het juridisch leven niets te maken. Het gemeen recht wordt vaak beïnvloed door het fiscaal recht. Handelsrecht en fiscaal recht loopen in het werkelijk leven voortdurend door elkaar. Wij zijn er van overtuigd, dat indien tot op heden niet meer P. V. B. A. werden opgericht, zulks grootendeels te wijten is aan de onzekerheid, waarin men verkeert ten opzichte van het fiscaal regiem en de vrees dat het te zwaar zal blijken. Indien het huidig fiscaal stelsel behouden blijft, zal de familiale onderneming in groote mate buiten den wettelijken vorm van een handelsvennootschap om, worden voortgezet. Zij zal blijven voortdenken in het gebrekkig kader van de handelszaak, toebehoorend aan het hoofd der familie. Het doel der wet zal niet worden bereikt.

Daarom dient ons inziens een bijzonder regiem toegepast op die P. V. B. A., waarvan het familiaal karakter zal vastgelegd worden. Dit karakter zou kunnen bepaald worden door de verwantschap tot in zekeren graad, die tusschen de vennoten zou moeten bestaan, en door het bedrag van het kapitaal. De verwantschap kan uitgemaakt worden door het nagaan van het register der vennoten. Onafhankelijk daarvan zou het familiaal karakter wegvallen van zodra een nader te bepalen maximum kapitaal zou overschreden worden.

De oplossing kan op verschillende wijze worden verwezenlijkt. Dit is van zelf sprekend. Ons inziens zou een der oplossingen de volgende zijn, die wij enkel ten titel van suggestie in het midden brengen, als basis voor eventueele bespreking.

De toepassing op de P. V. B. A. van het fiscaal stelsel der N. V. zou in principe behouden blijven. Registratie- en overschrijvingsrechten zouden herleid worden tot $\frac{1}{3}$, daar waar het gaat omtrent een omvorming; of omtrent een inbreng van een bestaande handelszaak uitgebaat hetzij ten persoonlijke titel, hetzij onder den vorm van feitelijke vennootschap. Deze vermindering zou kunnen toegestaan worden voor zoover het zal blijken, dat gedurende minstens één jaar geen andere dan verwanten in de vennootschap zijn getreden. Bij het intreden van een persoon, die niet verwant is in den vereischten graad, binst de periode van één jaar vanaf de oprichting, zouden de $\frac{2}{3}$, waarmee het recht werd verminderd, eischbaar worden. Is zulks niet het geval, dan zou de vermindering bepaald verworven blijven. Het vervullen van de aldus be-

paalde voorwaarde zou blijken door voorlegging van het register der vennooten.

Het zou uitdrukkelijk kunnen vastgesteld worden, dat het zegelrecht in geen geval verschuldigd is op het register der vennooten. Dit zou trouwens gelden voor alle P. V. B. A., of ze een familiaal karakter hebben of niet.

Wat de belasting op het inkomen betreft, hier kan o.i. het huidig stelsel gehandhaafd worden, met uitzondering van de mobiele belasting. De mobiele taks van 24,20 frank zou met een zeker % dienen verlaagd te worden, b.v. tot de helft, natuurlijk enkel ten opzichte van de P. V. B. A., die een familiaal karakter bezit. J. DE WEERDT.

(1) Koninklijk Besluit nr 202, 9 September 1935 : Eenig artikel : « De personenvennootschappen met beperkte aansprakelijkheid worden voor de inning van de registratie-, zegel-, griffie- en hypotheekrechten en voor de toepassing van de samengeschiedte wetten betreffende de belastingen op het inkomen, gelijkgesteld met de vennootschappen op aandeelen.

Onze Minister van Financiën is belast met de uitvoering van dit besluit. »

(2) J. Van Houtte : « Guide Fiscal-Formulaire », Larcier, 1935.

(3) C. de Mey : « Le Régime fiscal des sociétés à responsabilité limitée », Bruylant, 1936.

(4) Verslag aan den Koning, dat het Koninklijk Besluit van 9.9.35 voorafgaat.

(5) Bagniet : « Revue pratique du notariat », 1935, p. 545.

(6) A. Tschoffen : « Les Sociétés de Personnes à Responsabilité limitée », Appendice, p. 7.

(7) J. Van Houtte : op cit. p. 17. Zie nog in zelfden zin : M. Loir, Des sociétés de personnes à responsabilité limitée 1936, p. 882, en Ch. Resteau, Des sociétés de personnes à responsabilité limitée 1936, p. 317, n° 459.

(8) C. de Mey : op. cit. p. 8.

(9) Feye : « Traité de Droit Fiscal des sociétés et associations », t. I, p. 223 et ss.

(10) Resteau : « Des Sociétés Anonymes », ed. 1913, n° 611 : « La tenue du registre est obligatoire lorsque, il est bien entendu il existe des actions nominatives. L'obligation de tenir un livre pour ne rien y inscrire ne se concevrait pas. »

(11) Resteau id., 615 : Passelecq, Les Nouvelles, Droit Commercial, III, nr 1420-1421.

(12) Resteau id. : op. cit. nr 602.

(13) Passelecq op. cit. n° 1426, die verwijst naar Sivilie en Pirmez. Zie ook Prof. Van Houtte : Traité des S. P. R. L., nr 108.

(14) Van Houtte, nr 108. Zie ook art. 114-II° van de wet.

(15) Zie De Standaard, 25.11.35.

(16) Feye op. cit. t. I, p. 13.

(17) de Mey, op. cit. p. 15.

RECHTSPRAAK

HOF VAN BEROEP TE BRUSSEL

10e Kamer. — 21 Januari 1936.

Voorzitter : Mr Heyse.

Raadsheeren : MMrs De Cock en Mechelynck.

Adv.-generaal : Mr Leperre.

Pleiers : Mrs Van Lennep en Picard.

STRAFRECHT. — ONDERHOUD VAN BIJZIT. — BESTANDDEELEN VAN HET MISDRIJF. — TE-HUIS VAN DEN MAN. — SAMENWOONST. — KOSTEN VAN HUISHUUR EN ONDERHOUD NIET VERPLICHTEND.

Het misdrijf van onderhoud van bijzit bestaat wanneer de man in het huis waarin de feiten der betichting gepleegd werden, verblijft telkens als de bezigheden van zijn beroep het hem toelaten en hij er zich als te huis kan beschouwen, zelfs indien hij noch huur noch vergoeding betaalt, noch bijdraagt in de kosten van het huishouden zijner bijzit waarmee hij sedert jaren leeft, bij haar zijn woonplaats niet heeft en ze niet onderhoudt.

O. M. en V. t/ S...

Beticht van te Antwerpen, zelfde kanton, tusschen 1 Januari en 19 Mei 1935 :
onderhoud van bijzit;

Gezien de beroepen ingediend op 6 December 1935 door betichte, op 7 dito door de burgerlijke partij en door 't Openbaar Ministerie, tegen het vonnis uitgesproken (door een Rechter) den 29 November 1935

door de rechtbank van eersten aanleg van het arrondissement Antwerpen, dewelke, rechtdoende in boetstraffelijke zaken, het feit bewezen verklaart en verzachtende omstandigheden aanneemt;

Betichte verwijst tot een geldboete van 100 frank gebracht op 700 frank en tot de kosten van het proces, beloopende in het geheel 5,05 frank;

Beveelt dat de geldboete verhoogd met 60 decimen, bij gebrek aan betaling binnen den wettelijken tijd, zal mogen vervangen worden door eene gevangzitting van één maand;

En rechtdoende op de besluiten der burgerlijke partij;

Verwijst betichte aan de burgerlijke partij, ten titel van schadevergoeding, te betalen de som van 500 frank, met de gerechtelijke intresten en de kosten, deze beloopende 3 frank;

Som eischbaar bij lijfswang, bepaalt den duur er van op 8 dagen, benoemt deurwaarder Mertens om 't voorafgaande bevel tot lijfswang te beteekenen;

Gehoord het verslag gedaan door den heer Mechelynck, Raadsheer;

Gehoord de burgerlijke partij in haar middelen, ontwikkeld door Meester Van Lennep, advocaat;

Gehoord het Openbaar Ministerie in zijn eisch;

Gehoord de betichte in zijn middelen van verdediging ontwikkeld door Mter Picard, advocaat;

Gezien de besluiten neergelegd door de burgerlijke partij en door betichte;

Aangezien er op 17 Mei 1935 door de politie van Antwerpen vastgesteld werd dat betichte het huis gelegen A., om 8 ure 30 's morgens verliet om zich naar zijn werk te begeven; dat op 19 Mei 1935, tijdens een huiszoeking gedaan op de eerste verdieping van

gezegd huis, er ondervonden werd dat betichte, die zich nog in nachtgewaad bevond, de nacht doorgebracht had in hetzelfde bed met de juffrouw L., huurster van die woning;

Aangezien de betichte niet alleen die feiten bekende, maar daarenboven verklaarde dat hij sinds 1933 vleeschelijke betrekkingen met juffrouw L., onderhield en vanaf Januari 1935 regelmatig met haar vermaakte;

Aangezien het onderhouden van een bijzit bestaat wanneer beklaagde in het huis waarin de feiten der betichting gepleegd werden verblijft telkens als de bezigheden van zijn beroep het hem toelaten en hij er zich als tehuis kan beschouwen, zelfs indien hij noch huur noch vergoeding betaalt, noch bijdraagt in de kosten van het huishouden zijner bijzit waarmee hij sedert jaren leeft, bij haar zijn woonplaats niet heeft en ze niet onderhoudt, (Verbr. 22 Febr. 1932, Pas. 1932, I. 78; 9 April 1934, Pas. 1934, I. 226);

Aangezien dus het feit door den eersten rechter vastgesteld, bewezen is gebleven door het onderzoek voor het Hof gedaan, maar dat er daarvoor een te strenge toepassing der strafwet gedaan is geworden; Aangezien de som aan de burgerlijke partij als schadevergoeding door den eersten rechter toegekend, overdreven is en billijk als hierna vermeld vastgesteld zal worden;

Om deze redenen :

Het Hof,

Rechtdoende bij tegenspraak;

Gezien de wetsbepalingen in bestreden vonnis aangehaald, alsook art. 211 van het strafvorderingswetboek, door den heer Voorzitter ter zitting aangeduid;

Doet bestreden vonnis te niet voor zooveel het betichte verwezen heeft tot een geldboete van 100 fr. gebracht op 700 fr. of een behulpelijke gevangzitting van een maand en om aan de burgerlijke partij een som van 500 fr. te betalen, eischbaar bij lijfswang; Wijzigende desaanstaande, verwijst betichte tot een geldboete van 26 fr. gebracht op 182 fr. (wet van 27 December 1928);

Zegt dat de geldboete, bij gebrek aan betaling binnen den wettelijken tijd, zal mogen vervangen worden door een gevangzitting van 8 dagen;

Verwijst betichte aan de burgerlijke partij ten titel van schadevergoeding te betalen de som van 1 frank met de gerechtelijke intresten;

Bevestigt het bestreden vonnis voor het overige;

Verwijst betichte in de beroepskosten, deze in het geheel beloopende 86,20 fr. jegens de openbare partij.

BURGERLIJKE RECHTBANK TE DENDERMONDE

6 Maart 1936.

Voorzitter. M. Van Ginderachter.

Pleiters : Mrs Van Oekel en De Pesseroy.

I. INTRESTEN. — NIET UITDRUKKELIJK BEDONGEN MAAR BETAALD. — NIET TERUGEISCHBAAR.

II. OPENBARE WERKEN. — VERANDERING VAN INTERPRETATIE. — WIJZIGING VAN AANNEMINGSPRIJS. — GEEN TERUGWERKENDE KRACHT.

III. WERKEN. — BOETE VOOR VERTRAGING. — IN MORA STELLING NOODZAKELIJK.

I. *Alhoewel niet uitdrukkelijk bedongen, zijn intresten, die met volle kennis van zaken betaald werden, niet terugvorderbaar ten titel van « onverschuldigde betalingen ». Zulke betalingen stellen zelf 't bewijs daar van een bindende overeenkomst, die ook voor de toekomst tot verder betalen van intrest verplicht.*

II. *Een verandering in de bestuurlijke interpretatie van de bepaling der lastkohieren voor aanbestede openbare werken, die den aannemingsprijs doet stijgen of dalen in verhouding tot de schommelingen der minimumloonen, mag niet met terugwerkende kracht worden toegepast op dat gedeelte der werken, waarvan de betalingen reeds werden vereffend, op voet eener berekening volgens de vroegere algemeen gevolgde opvatting.*

III. *Boeten, bedongen voor vertraging in de aflevering van aanbestede werken, kunnen slechts opgeëischt worden mits en na voorafgaandelijke formeele in mora-stelling. (Art. 1146 en 1230 B. W.).*

Fl. Van den Bulck t/ Gemeente Doel.

Gezien de stukken;

Overwegende dat bij overeenkomst i. d. 2 Januari 1932, eischer, Florent Van den Bulck, het uitvoeren van verbeteringswerken aan de haven van Doel, voor rekening van deze Gemeente heeft aangenomen;

Dat de eisch strekt tot het hooren zeggen voor recht :

1. dat de intresten door het Gemeentebestuur betaald op de schijven van den aannemingsprijs die niet tijdig gekwet werden als definitief door aanlegger verkregen moeten aanzien worden;

2. dat een aftrek van den aannemingsprijs wegens verlaging van het indexcijfer — verlaging waardoor de toe te passen minimum loonen beïnvloed werden — slechts verrechtvaardigd is tot beloop van 67.213,50 frank en niet van 72.570,86 fr., cijfer door de Gemeente Doel aangenomen;

3. dat er geen reden bestaat tot aftrek voor boeten;

Dat eischer tevens de betaling vordert van achterstallige intresten die sindsdien nog zouden verschuldigd worden;

I. *Wat de intresten betreft :*

Overwegende dat uit de bestanddeelen der zaak en namelijk uit de bedingen van het lastencohier (art. 12 in fine) en de aannemingsovereenkomst dd. 2 Januari 1932, blijkt dat een eerste snede van 100.000 fr. konstant moesten worden betaald naar gelang de vordering van het werk en dat de aannemer gemak van betaling zou toestaan voor de overige 40 % der twee en volgende sneden;

Overwegende dat, in werkelijkheid, de verschuldigde bedragen op de voorziene tijdstippen niet werden uitbetaald doch dat een intrest gelijk aan deze bedongen voor de volgende overeenkomst verdaagde betalingen regelmatig alle drie maanden tot 1 December 1933 aan eischer gestort werd;

Overwegende dat verweerster staande houdt dat drie stortingen onverschuldigd zijn in de mate waarin zij betrekking hebben op dit gedeelte van den aannemingsprijs dat door haar niet moest worden uitgekeerd, daar zij zich slechts verplicht had intrest te betalen op haar aandeel in de kosten van het werk en niet op de sommen die het staatsbestuur haar stortte

om aan eischer te worden overgemaakt, dat zij aldus een som van 11.119,50 fr. op de debietrekening van eischer wil brengen;

Maar overwegende, enerzijds, dat verweerster niet bewijst bij missing betaald te hebben, dat het integendeel blijkt dat zij vrijelijk en met kennis van zaken de uitgevoerde stortingen heeft gedaan; immers verscheidene intrestbordereelen werden zonder de minste opmerking gekweten, op 6 Mei 1935 liet verweerster aan eischer weten dat zij niet meer akkoord ging met de berekeningen der intrestbordereelen, doch na uitleg van den aannemer, heeft zij de geschorste betaling der intresten hernomen;

Overwegende dat de Gemeente alléén tegenover den eischer verplicht was en het niet bewezen is dat het vervullen harer verplichtingen afhankelijk zou geweest zijn gemaakt van de min of meer spoedige uitkeering van de door den Staat beloofde toelagen;

Overwegende dat uit het voorgaande spruit dat de gedane stortingen uit hoofde van intresten geene onverschuldigde betalingen zijn, zoodat zij als definitief door eischer verkregen moeten aanzien worden; dat men ook uit die betalingen afleiden moet dat de Gemeente Doel de verplichting op zich heeft genomen de intresten op al de verdaagde betalingen op den bedongen aannemingsprijs te kwijten.

II. Wat de vermindering der loonen betreft :

Overwegende dat naar art. 13 C. van de 2^e Bijlage tot het bijvoegsel van het algemeen bestek der lasten van 1890 — op de litigieuze werken van toepassing — de minimum loonen moeten overeenkomen met het laatste gewestelijk indexcijfer, afgekondigd door het Ministerie van Nijverheid, Arbeid en Maatschappelijke Voorzorg, ondergaan een evenredige wijziging van 2 t.h. in meer of in min voor elke wijziging met een volle schijf van tien eenheden in de gewestelijke indexcijfers; de minimumloonen gelden voor een tijdperk van drie maanden;

Overwegende dat het niet betwist is dat vóór den 19 Oktober 1932, die bepaling algemeen derwijze geïnterpreteerd werd dat de minimumloonen slechts moesten verminderd worden wanneer de daling van het indexcijfer meer dan vijf punten bedroeg en dat zij op een vermindering van tien punten van het indexcijfer moesten berekend worden wanneer de daling tusschen twee schijven van tien punten meer dan vijf punten behelsde;

Overwegende dat ten gevolge van een gegronde opmerking van het Rekenhof, een ministerieel omzendschrijven van 19 Oktober 1932, aan de openbare besturen een juister uitleg van voormelde bepaling oplegde, zoodat sedertdien, in geval van vermindering van het indexcijfer van 680 op 678 b.v. de loonen op het indexcijfer 670 moesten worden berekend; dat deze omzendbrief tevens besloot tot de herziening van alle verrekeringen wegens loonsvermindering opge-maakt voor de aannemingen waarin dergelijke kortingen gedaan werden alsmede voor de in uitvoering zijnde aannemingen;

Overwegende dat, zich steunende op voornoemde omzendbrief, de Gemeente Doel wegens vermindering van het indexcijfer, eene som van 72.570,86 fr. van den aanbestedingsprijs aftrok; dat volgens eischer die omzendbrief geen terugwerkende kracht mag hebben en derhalve den aftrok, berekend zooals vóór 19 Oktober 1932, slechts 67.213,31 fr. mag bedragen;

Overwegende dat dient aangenomen te worden dat

de loonen als volgt moeten berekend worden : de loonen herzien vóór het laatste kwartaal 1932 : volgens het algemeen tot dan toe geldend gebruik; de loonen herzien op het einde van het vierde kwartaal (dus na 19 Oktober 1932) : volgens de wijze in den omzendbrief uiteengezet; dat er immers na den 19 Oktober 1932 geen reden meer bestond om de opgelegde manier van berekenen niet toe te passen, terwijl de verrekening der loonen waarvan de herziening vóór einde 1932 plaats had, op een algemeen gebruik, vrijwillig door de Gemeentebesturen bijgetreden, gesteund is;

Overwegende dat overeenkomstig deze principieën, de aftrok wegens vermindering van het indexcijfer op de som van 67.710,33 fr. dient te worden gebracht (de cijfers voor het vierde kwartaal 1932 berekend zijnde op een indexcijfer van respectief 710, 700, 690 in plaats van 720, 710, 700);

III. Wat de boete betreft :

Overwegende dat volgens art. 5 van het lastcohier de aannemer voor elken dag vertraging een korting van 650 fr. ondergaat; dat de werken slechts voltrokken geweest zijnde verscheidene maanden na den overeengekomen datum, verweerster zich gerechtigd meent de aan eischer toekomende sommen te verminderen met minstens 18.200 frank, 't zij het bedrag eener boete betrekkelijk 28 dagen aan 650 fr. per dag;

Overwegende dat, naar eischer staande houdt, de aangehaalde vertraging uitsluitend te wijten is aan : 1. de grove nalatigheid van verweerster; 2. bijkomende door de Gemeente bestelde werken, ten bedrage van 122.127 fr.; 3. de groote vorst die het vervoer der noodige grove grint onmogelijk maakte;

Overwegende dat verweerster over die redenen van vertraging gedeeltelijk akkoord gaat en beweert juist hierom den duur der vertraging op 28 dagen te hebben herleid;

Maar overwegende dat, wat er ook van zij van de tegenstrijdige beweringen van partijen, eischer geen boete verschuldigd is daar hij nooit in gebreke werd gesteld zijn werk tegen een bepaalden dag te voltrekken; dat immers volgens art. 1146 en 1230 B. W. een ingebrekestelling zou verschuldigd zijn, en er in zake geen redenen voorhanden zijn om van dit principie af te wijken; des te meer daar de werken ten gevolge van buitengewone omstandigheden vertraagd zijn geweest;

Om deze redenen.

De Rechtbank,

Alle verdere en tegenstrijdige beslitselen van de hand wijzende zegt voor recht dat :

I. de betalingen der intresten gedaan in voldoening van ingezonden intrestbordereelen tot 23 November 1933, noch i nhun geheel noch ten deele onverschuldigde betalingen uitmaken, en al sdefinitief door aanlegger verkregen moeten aanzien worden;

II. de aftrok van den aannemingsprijs wegens vermindering van het indexcijfer verrechtvaardigd is tot beloop van 67.710,33 frank;

III. geen aftrok hoofdens boete voor laattijdige uitvoering der werken ten laste van verzoeker mag toegepast worden;

Veroordeelt verweerster om aan eischer uit hoofde van achterstallige intresten tot op 31 December 1935, te betalen de som van 32.705,66 fr. boven de gerechte-

lijke intresten, op 21.679 frank vanaf den 25 Maart 1935 en op 11.026 frank vanaf den dag van het tegenwoordig vonnis;

Ontzegt eischer het meer gevorderde;

Veroordeelt verweerster tot de gerechtskosten op taxaat;

Verklaart onderhavig vonis uitvoerbaar bij voorraad, niettegenstaande alle verhaal en zonder borg, uitgenomen wat de kosten betreft.

BURGERLIJKE RECHTBANK TE ANTWERPEN

4e Kamer. — 13 Maart 1936.

Voorzitter : M. Van Geyt.

Pleiters : Mrs Hebbelynck en Rotsaert.

RECHTSPLEGING (BURGERLIJKE). — NIEUWE REGELING INZAKE BEVOEGDHEID EN AANLEG. — K. B. VAN 13 JANUARI 1935. — BEROEP TEGEN VONNIS VAN VREDERECHTER. — PLEITBEZORGER.

Indien overeenkomstig het nieuwe art. 82bis van het wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering (art. 14 K. B. van 13 Januari 1935) de tusschenkomst van den pleitbezorger vrij is voor de beroepen tegen de vonnissen van het vrederecht, geldt deze bepaling, overeenkomstig art. 15 § 2 van hetzelfde K. B., enkel voor de gedingen, die na de in werking treding van het K. B. werden ingeleid.

Meunier t/ Scheyvaerts.

Gezien de stukken des gedings, namelijk de dagvaarding in aanstelling van nieuwen pleitbezorger dd. 20 December 1935, geboekt, en de zittingsbesluiten van beroeper d.d. 31 Januari 1936;

Gehoord Mr Hebbelynck, advocaat, in de ontwikkeling van Par. 1 dezer besluiten;

Aangezien Mr Rotsaert, advocaat, houder der processtukken van beroepen, namens deze laatsten het woord nam, ter zitting van 31 Januari l.l., en een geschrift op zegel nederlegde betiteld « besluiten » en er toe strekkende te doen beslissen dat beroepen niet gehouden zijn in rechten te staan, vertegenwoordigd door een pleitbezorger, en dat zij geldig in persoon kunnen verschijnen of vertegenwoordigd worden door hun advocaat, houder der stukken.

Nopens de regelmatigheid der verschijning van beroepen :

Overwegende dat de oplossing dezer vraag afhangt van den uitleg dien men geven zal aan de eerste alinea van par. 2 van art. 15 van het Koninklijk Besluit van 13 Januari 1935 betreffende de bevoegdheid en den aanleg in burgerlijke zaken en handelszaken en betreffende het hooger beroep van de vonnissen der vrederechters (Moniteur van 20 Januari 1935, blz. 255 en volgende);

Overwegende dat, wanneer men de beteekenis der bewoordingen van die overgangsbepaling letterlijk moest opnemen zij niet zou slaan op het nieuw art. 82bis dat door artikel 14 van het Koninklijk Besluit in het wetboek van burgerlijke rechtspleging werd ingelascht, daar dit artikel geen nieuwe regeling in zake

bevoegdheid en aanleg, maar wel in zake rechtspleging invoert;

Overwegende echter dat de ware bedoeling der opstellers van het K. B. ongetwijfeld geweest is, dat geen enkele zijner beschikkingen « van toepassing (zou zijn) op de vorderingen welke voor het in werking treden van dit besluit op regelmatige wijze werden ingeleid »;

Dat inderdaad de tekst van het Koninklijk Besluit dat ons bezighoudt het bijna letterlijk afschrift is van het wetsontwerp van 23 Januari 1934 (Parlementaire Bescheiden, Kamer, 1933-1934, n° 91);

Dat ook in dit wetsontwerp de overgangsbepaling (art. 12, par. 2) begon met de woorden « De nieuwe regeling in zake bevoegdheid en aanleg door de tegenwoordige wet ingevoerd, is niet van toepassing... »;

Dat, in dien tekst, die woorden zeker niet gekozen werden met de bedoeling een deel der nieuwe beschikkingen van af den dag der inwerking treding van de wet toepasselijk te maken op alle gedingen, en name-lijk, ook op deze die reeds voor dien dag zouden ingeleid zijn, vermits het wetsontwerp weeskwestie geen enkele beschikking behelsde die over iets anders handelde dan over bevoegdheid en aanleg; (behalve misschien artikel 10 (vergelijk art. 9 van het K. B. van 13 Januari 1935) dat eene wijziging bracht aan art. 17 W. B. R. betreffende de voorloopige uitvoerbaarheid der vonnissen van den vrederechter, iets wat onbetwistbaar in eng verband staat met den aanleg en waarvan niemand zal beweren dat men de nieuwe regeling wilde toepasselijk maken op de hangende gedingen);

Dat klaarblijkelijk art. 14 in ons Kon. Besluit werd ingelascht nadat de overgangsbepaling reeds was opgesteld, en dat men vergat de bewoordingen dezer laatste zoo te wijzigen, dat zij ook in letterlijken zin dit art. 14 zouden omvatten;

Overwegende dat, indien de bedoeling der opstellers van het Koninklijk Besluit geweest ware, art. 14 op de hangende gedingen toepasselijk te maken, zij zeker niet zouden nagelaten hebben, zulks uitdrukkelijk te vermelden, zooniet in den tekst van het Koninklijk Besluit zelf, dan toch minstens in het verslag aan den Koning, dat dien tekst begeleidde;

Dat inderdaad, indien een dergelijke toepassing niet een geval van eigenlijke terugwerkende kracht zou uitmaken en zelfs heelemaal in overeenstemming zou zijn met de theoretische beginselen die door de meeste rechtsschrijvers gehuldigd worden, de praktische gevolgen ervan niettemin zeer ongewoon en zelfs eenigszins verwarrend zouden zijn; dat zij namelijk zou meebrengen dat de kosten der tusschenkomst van de pleitbezorgers in de hangende zaken; niet meer zouden mogen begroot worden voor de akten, die na de in werking treding van het Koninklijk Besluit (15 Februari 1935) zouden opgesteld zijn; dat om konsekwent te zijn, het Koninklijk Besluit dus had moeten vermelden dat de in bedoelde zaken aangestelde pleitbezorger het recht niet zouden hebben, nog eenige daad van hun ambt te verrichten zonder nieuwe opdracht van hun cliënt;

Overwegende dat, indien het dus vaststaat dat de bedoeling der opstellers van ons K. B. niet geweest is art. 14 toepasselijk te maken op de gedingen die voor 15 Februari 1935 werden ingeleid, men zich nog zou kunnen afvragen of men de draagkracht van een overgangsbepaling, die een afwijking van de grondbegin-

selen huldigt, mag uitbreiden buiten haar woordelijke beteekenis, om de enkele reden dat een dergelijke uitbreiding in de bedoeling harer opstellers gelegen heeft;

Doch overwegend, dat men in de eerste plaats moet rekening houden met het feit, dat heel de nieuwe regeling, door dit K. B. ingevoerd, een afwijking uitmaakt van de wettelijke regelen, door den Koning beslist krachtens een hem toegekende uitzonderlijke macht, en dat dus in geen enkel geval aan deze afwijkende regeling eene breedere toepassingsfeer mag gegeven worden, dan diegene, welke de Koning gewild heeft;

Overwegende dat uit al wat voorafgaat volgt, dat de wettelijke regelen, bestaande voor 15 Februari 1935 op het huidig geding toepasselijk zijn, dit geding regelmatig ingeleid zijnde voor den vrederechter op 9 Oktober 1929 en voor deze rechtbank, in hooger beroep, op 26 Juni 1930;

Dat beroepen dus niet regelmatig kunnen verschijnen dan door een pleitbezorger (art. 75 en 347 W. Burg. Rechtspleging);

Dat dienvolgens het hooger bedoelde geschrift door Mr Rotsaert neergelegd, uit het debat dient geweerd;

Betreffende den stand der rechtspleging :

Overwegende dat, in het licht van 't bovenstaande, het exploit van 20 December 1935 voorkomt als eene regelmatige dagvaarding in aanstelling van een nieuwen pleitbezorger (art. 61, 72, 344 en 346 W. B. R.);

Dat beroepen, geen nieuwen pleitbezorger hebbende aangesteld binnen den wettelijken termijn, als verstekmakende dienen aanzien en behandeld en er vonnis dient gegeven te worden overeenkomstig art. 349 W. B. R.;

Om dze redenen :

De Rechtbank,

Gehoord den heer Cerckel, substituut van den heer Procureur des Konings in zijn advies, ter openbare zitting gegeven;

Zegt dat art. 82bis, in het wetboek van burgerlijke rechtspleging ingelascht door Koninklijk Besluit van 13 Januari 1935, op het huidig geding niet toepasselijk is; dat beroepen dienvolgens niet regelmatig kunnen verschijnen dan door een pleitbezorger en dat het geschrift betiteld « besluiten » door Mr Rotsaert neergelegd op 31 Januari 1936, uit het debat dient geweerd;

Stelt vast dat beroepen, hoewel regelmatig gedagvaard in aanstelling van een nieuwen pleitbezorger, en hoewel de wettelijke termijn daarvoor verstreken is, daaraan niet hebben voldaan;

Verleent verstek tegen hen, verklaart dat het rechtsgeding voor hervat gehouden wordt; beveelt dat er zal worden voortgeprocedeerd, op de laatste gedingstukken; voegt de beslissing omtrent de kosten van het tusschengeschied bij de hoofdzaak; gelast den deurwaarder Duwaerts, te Antwerpen, dit vonnis te beteekenen;

Beveelt, dat het origineel van het exploit d.d. 20 December 1935 en de zittingsbesluiten van beroeper d.d. 31 Januari 1936, aan de minuut van het huidig vonnis zullen gehecht blijven.

VLAAMSCHE JURISTEN

Abonneert U op het «Rechtskundig Weekblad»

CORRECTIONEELE RECHTBANK TE GENT

23 Januari 1936

Voorzitter : Mr Reyckler

Rechtters : H.H. de Lanier en Van den Abeele

Openb. Min. : Mr Van Houdt, substituut

SCHADEVERGOEDING. — KAPITAAL IN PLAATS VAN RENTE. — AFTROK VAN 10 %. — DEVALUATIE.

Wanneer aan het slachtoffer van een ongeval een kapitaal wordt uitgekeerd in plaats van een rente, is wegens die onmiddellijke uitbetaling een aftrok van 10 % verrechtvaardigd.

Wegens de devaluatie der munt mogen de toegekende bedragen met 10 % worden verhoogd.

Op. Min. t/ De Cooman.

Overwegende dat het blijkt uit de verslagen van den deskundige, dr Goonmachthigh, dat de burgerlijke partij in de hierna vermeldde maat onbekwaam was en is te werken;

1. van 25 Februari 1934 tot 1 Maart 1935 (1 jaar 100 %;

2. van 1 Maart 1935 tot 1 September (6 maanden) 65 %;

3. blijvende werkonbekwaamheid : 60 %;

Overwegende dat het niet uitgesloten is dat de burgerlijke partij terug den stiel van slachter hadde kunnen hernemen, dat het echter onbetwistbaar is dat, gezien den langen tijd die verlopen was sedert hij dezen stiel had uitoefend, hare winsten op verre na niet meer dezelfde waren geweest dan vroeger, daar zij eerst moest beginnen een nieuw cliënteel te vormen;

Dat gezien de wisselvalligheden van den handel, en de moeilijkheden die het heropenen van een beenhouwerij moest medeslepen, de waarschijnlijke jaarlijksche winst der burgerlijke partij ex-aquo et bono op 12.000,— frank kan geschat worden;

Dat de burgerlijke partij 55 jaar oud is, en hare kansen tot overleving volgens de Fransche tabel 1908, 1913, beloopt tot 16,43;

Dat de vermenigvuldiger dienvolgens is, berekening van de tegenwoordige waarde van 1 frank aan 5 %;

Overwegende dat, rekening houdende met deze gegevens, de stofelijke schade door de burgerlijke partij geleden, moet bepaald worden als volgt :

1. een jaar totale werkonbekwaamheid 12.000,—

2. 6 maanden 65 % werkonbekwaamheid

6000 × 65

100 = 3,900,—

3. blijvende werkonbekwaamheid 60 %

12000 × 60 × 11

100 = 79,200,—

100

Dat van deze som 10 % moet worden afgetrokken wegens onmiddellijke betaling : blijft : 71,280,— fr.

Overwegende dat de burgerlijke partij nog 378 frank heeft uitgegeven voor kosten van dokter en vervoer; dat deze som niet betwist wordt;

Zedelijke schade : pijn en smart :

Overwegende dat de burgerlijke partij maanden

lang geleden heeft; dat zij haar ganische leven lang nog aan pijnen zal lijden, die het gevolg zijn der opgelopen letsels, en zij eigenlijk een groote verminkte is geworden, die slechts kan gaan met behulp van een stok; dat deze laatste omstandigheid bijzonder pijnlijk moet zijn op zedelijk gebied, voor de burgerlijke partij, die voor het geval een struische en sterke man was; dat de gevraagde som van 25.000 frank dus niet in het minst overdreven is;

Overwegende dat, gezien de devaluatie de sommen aan de burgerlijke partij toegekend, billijk mogen verhoogd worden met 10 %;

$12.000 + 3900 + 71280 + 378 + 25000 = 112.558 + 11255,80 = 123.813,80$ frank.

Om deze redenen :

De rechtbank, alle verdere of strijdige conclusies verwerpende als ongegrond;

Veroordeelt de Cooman Renatus te betalen aan de burgerlijke partij, de som van :

Honderd drie en twintig duizend, achthonderd dertien frank en 80 centiemen, — min de voorschotten, beloopende tot negentien duizend dertien frank — blijft : Honderd en vier duizend achthonderd frank, 80 centiemen, — dit met de gerechtelijke intresten en de kosten dezer partij op talks.

CORRECTIONEELE RECHTBANK TE HASSELT

10 Februari 1936.

Voorzitter : M. Goffinet.

Op. Min. : M. Van de Velde, substituut.

Pleiters : Mrs Tits en Willems.

AANSPRAKELIJKHEID (ART. 1382) AUTO-ONGEVAL. — ONVRIJWILLIGE SLAGEN EN WONDEN. — SCHADE AAN EEN ONROEREND GOED. — BURGERLIJKE PARTIJ. — ONTVANKELIJKHEID.

De eisch van een burgerlijke partij strekkende uitsluitelijk tot vergoeding der schade aan een onroerend goed toegebracht is ontvankelijk al staat de betichte enkel terecht onder betichting van onvrijwillige slagen en wonden aan « andere » burgerlijke partijen veroorzaakt.

Op. Min., Lavigne, Soers, Bouchat t/ Carolus.

Overwegende dat het voorafgaand onderzoek, alsmede de behandeling der zaak ter terechtzitting, het bewijs geleverd hebben dat betichte Carolus te Gingelom, den 13 October 1935, onvrijwillig bij gebrek aan vooruitzicht of voorzorg, zonder het inzicht om den persoon van een ander aan te randen, verwondingen of slagen heeft toegebracht aan Bouchat Edouard, Adon Clémentine, Carolus Josephine, Bouchat Camille, en Thibault Louisa, en namelijk door het feit, dat bestuurder zijnde van een autovoertuig, komende uit de richting van Landen, om zich naar Niel St Truiden te begeven, hij verzuimd heeft bij de kruising met den weg Hannut St Truiden, de dubbele wettelijke voorkeur van den gebruiker van den hoofdweg en den bestuurder komende van rechts, te eerbiedigen;

Overwegende dat zonder eenig belang ter zake betichte inroept dat op de plaats der aanrijding zich een bebouwde kom zou bevinden;

Overwegende dat geen enkele fout ten laste van den gebruiker komende van rechts, en daarbij den hoofdweg berijdende, kan gelegd worden, zelfs niet deze van met overdreven snelheid te hebben gereden, daar dit geenszins bewezen is;

Overwegende dat betichte Carolus ook ten onrechte aanspraak meent te kunnen maken op eene voorkeur in feite, daar de botsing gebeurde op den door den bestuurder van den hoofdweg normaal gevolgden weg, en betichte zich plotseling met zijn voertuig voor dezen gebruiker inwierp, dan wanneer hij voor plicht had zich vooreerst te verzekeren of de hoofdweg waarop hij zich moest begeven, zonder gevaar van botsing door hem kon bereden worden;

Overwegende dat in den loop der debatten Lavigne Paul, wonende te Andenne, Soers Henri, herbergier, wonende te Gingelom, en Camille Bouchat, wonende te Andenne, handelende zoo in eigen naam dan als hoofd der gemeenschap bestaande tusschen hem en zijne echtgenoot, alsmede als vader en wetlige beheerder over den persoon en de goederen van zijnen minderjarigen zoon Edouard bij monde van hunnen raadsman Mr Tits, advocaat te Hasselt, verklaarden zich burgerlijke partij te stellen en besloten dat het de Rechtbank behage, betichte te veroordeelen tot betaling der door hen geleden schade;

1. Burgerlijke partij Lavigne :

Overwegende dat deze eisch ontvankelijk is;

Overwegende dat deze burgerlijke partij in gebreke blijft eenig geldig bewijs der door haar geleden schade bij te brengen; dat wel is waar facturen op naam van onbekenden en ten voordeele van onbekenden voorhanden zijn, doch dat de Rechtbank niet eens bij machte is na te gaan of zij betrekking hebben op onderhavig geval;

Dat gezegde burgerlijke partij in rekening brengt een schade geleden door verlies aan winst voor eene reis Andenne-Beverloo, wanneer zelfs niet in de heele zaak sprake is van deze reis die veeleer als een familie uitstapje voorkomt, wijl de kinderen van de burgerlijke partij in den auto ook gezeten waren. Dat dit alles het overdreven van dezen eisch betuigt ;

Overwegende dat in die omstandigheden de door de burgerlijke partij geleden schade op de volgende sommen dient beraamd :

Schade aan auto	fr. 4.500,00
Stilliggen van auto gedurende 20 dagen	
aan 50 fr. per dag.	fr. 1.000,00

Daar de burgerlijke partij het enkel aan hare onachtzaamheid te wijten heeft in tegenwoordigheid der oneenigheid tusschen de schatters, van niet den weg welke de wet ter harer beschikking stelt, te volgen.

II. Burgerlijke partij Soers :

Overwegende dat eenieder welke ten gevolge van eene strafbare daad schade lijdt, het recht heeft, ter uitzondering der bij de voorziene gevallen, zich burgerlijke partij te stellen en herstelling der door hem geleden schade te eischen;

Overwegende dat betichte ten onrechte opwerpt dat, enkel vervolgd zijnde op voet van het wanbedrijf voorzien bij artikels 418 en 420 van het strafwetboek, om bij gebreke aan voorzichtigheid en voorzorg, verwondingen aan een ander te hebben toege-

bracht, de burgerlijke partij onontvankelijk zou zijn in haren eisch tot herstel der door haar geleden schade wegens beschadiging van onroerende goederen;

Overwegende dat betichte's opwerpingen op een verwarring tusschen het wanbedrijf zelve en dezes gevolgen berusten; dat het inderdaad voldoende weze, dat de schadeberokkende daad, boetstraffelijke vervolgingen gevergd heeft voor zijne gevolgen, opdat de schadelijgende persoon, kunne door stelling als burgerlijke partij den eisch in schadevergoeding in zijne algeheelheid instellen, zonder dat hij verplicht weze eene dubbele rechtsvordering, welke de wetgever heeft willen vermijden, in te spannen; dat zulke zienswijze ten gronde ligt der eensluidende rechtsspraak in zake; (Verbr. 23 Jan. 1922; P. I. 1922, blz. 139; Verbr. 5 Jan. 1925; P. I. 1925, blz. 95 Rép. Prat. D. B. V° Action Civile N° 9, en 303);

Dat bijgevolg deze burgerlijke partij ontvankelijk is;

Overwegende nochtans dat deze burgerlijke partij nog eens in gebreke blijft enig geldig bewijs zooals gezegelde of gekwetten factuur bij te brengen, tot staving van haren eisch; dat de door haar geleden schade billijk vergoed wordt door het toekennen van 25 fr. voor ruiten; 100 fr. voor herstel der beschadigde deur, en 100 fr. voor den dorpel;

III. Burgerlijke partij Bouchat :

Overwegende dat deze eisch zooals ingediend door Bouchat Camille qualitate qua, ontvankelijk is en deels gegrond;

Overwegende dat deze burgerlijke partij, beheerder van Kolenmaatschappijen, zooals aangegeven door de Rijkswacht, niet eens bewijst Kolenhandelaar te zijn; dat niets aan de Rechtbank toelaat te veronderstellen dat zij werkelijk ten gevolge van 6 dagen werkonbekwaamheid, eenig verlies zou ondergaan in een zoo beweerde door haar uitgeoefenden handel;

Dat het ook niet redelijkerwijze kan staande gehouden worden dat gezegde werkonbekwaamheid haar zou belet hebben hare aandeelen als bestuurder gedurende die dagen te genieten;

Dat bijgevolg de door haar persoonlijk geleden schade zich herleidt tot een zedelijk leed dat ex aequo et bono op de som van 100 fr. dient beraamd;

Overwegende dat het zedelijk leed door Bouchat Edouard ondergaan ten gevolge van de aanwezigheid van een klein lidteken aan voorhoofd, billijk vergoed zal zijn door het toekennen eener som van 500 frank;

Voor wat betreft de schade geleden door Thibault Louisa, echtgenoot Bouchat :

Overwegende dat deze persoon door de Rijkswacht onderhoord, verklaarde : « Ik ben door de aanrijding niet gekwetst geworden »;

Dat zoo wel is waar uit een door haar bijgebracht medikaal attest blijkt dat zij eene kneuzing aan het voorhoofd opliep, de dokter buiten dit geen enkele vaststelling doet en enkel voortgaat op verklaringen en klachten van patiënte; dat, hadden de opgelopen kneuzingen ernstige gevolgen gehad, patiënte werkelijk dokters zorgen zou noodig gehad hebben; dat integendeel alles er op wijst dat patiënte zich enkel bij den dokter begaf, ten einde een medikaal attest, zooals genoegzaam blijkt uit de door haar bijgebrachte nota van honorarissen van den dokter, die enkel in rekening brengt op een termijn

gaande vanaf den dag van het ongeval, 13 October 1935, tot einde December 1935; dus twee maanden en half, dus twee bezoeken aan patiënte; dat dit feit genoegzaam bewijst het onwaarschijnlijke van patiënte's beweringen; dat het insgelijks niet opgaat betichte bloot te stellen aan hooge overbodige expertise kosten, daar waar de eisch dezer burgerlijke partij niet ernstiger voorkomt;

Overwegende in die omstandigheden de door Thibault Louisa, echtgenoot Bouchat, geleden schade zich herleidt tot zedelijk leed dat ex-acquo et bono op de som van 500 fr. moet beraamd worden;

Gezien de hiernavolgende artikelen door den heer Voorzitter ter zitting aangeduid;

Wetboek van rechtpleging in strafzaken, art. 194; Art. 1 wet van 27 Dec. 1928; Wetboek van strafrecht art. 40, 418, 420; art. 91 K. B. 1 Sept. 1920;

Om deze beweegredenen :

De Rechtbank statueerende op tegenspraak, veroordeelt betichte tot eene geldboete van 100 frank, gebracht op 700 frank, subsidiairlijk eene maand gevang;

Beslissende over de eischen der onderscheidene burgerlijke partijen :

Veroordeelt betichte te betalen ten titel van schadevergoeding de hierna volgende sommen :

1. aan de burgerlijke partij Lavigne, de som van fr. 5.500,00
2. aan de burgerlijke partij Soers fr. 250,00
3. aan de burgerlijke partij Bouchat, qualitate qua de som van fr. 1.100,00

Veroordeelt betichte tot de kosten van stelling als burgerlijke partij, deze kosten onberekend wegens niet afgifte van staat;

Wijst de onderscheidene burgerlijke partijen af van het overige van hunnen eisch;

Verwijst betichte tot de kosten van het rechtsgeding, berekend in somma op 143,35 fr.;

Het openbaar ministerie is gelast met de uitvoering van tegenwoordig vonnis, voor zooveel het hem aangaat;

RECHTBANK VAN KOOPHANDEL TE ANTWERPEN

4e Kamer. — 30 Juli 1935.

Voorzitter : M. G. Lauwers.

Rechters : MM. Van Oosterwyck en J. Schiltz.

Referendaris : M. G. Beckers.

Pleiters : Mrs H. De Jongh en P. E. Timmermans.

TERMIJNVERHANDELINGEN. — ONDERSCHIED TUSSEN WERKELIJKE EN INGEBEELDE. — KENMERKEN.

De Rechtspraak is tegenwoordig vastgelegd voorwat betreft het onderscheid tusschen de werkelijke termijnverhandelingen en de fictieve termijnverhandelingen.

De Rechtbank beschouwd als ongeoorloofd spel alle overeenkomsten, zelfs wanneer de uiterlijke vorm den schijn van een oprechte koop heeft, in dewelke de handelende partijen niet beschouwd hebben van den beginne af : 1) de levering van de verkochte koopwaren en 2) de werkelijke in ontvangstneming van de koopwaren en de betaling van den prijs,

waar het werkelijk voorwerp niet is de koopwaar zelf, maar alleenlijk en uitsluitelijk de koersverschillen.

Ravenswaay t/ Maillard.

Aangezien de eisch strekt tot betaling door verweerder der som van Dollars United States of America; 4638.16 zijnde het debietsaldo zijner loopende rekening bij aanlegger;

Aangezien de eisch ongegrond is en verweerder met recht de exceptie van spel inroept volgens art. 1965 van het Burgerlijk Wetboek;

Aangezien inderdaad aanlegger de betaling eischt van de verschillen (différences) op meerdere fictieve verhandelingen op de termijnbeursen van New-York & Winnepeg alwaar verweerder meerdere speculatieve bewerkingen heeft gedaan op cacao, caoutchouc, graan, katoen, bruto suiker, maïs, enz.;

Aangezien deze bewerkingen als fictieve verhandelingen voorkomen gezien de omstandigheden der zaak;

Dat het onderscheid volgens den aard der zaken tusschen werkelijke termijnverhandelingen en fictieve termijnverhandelingen ten huidige tijde door eene bestendige en algemeene rechtspraak uitgemaakt is;

Aangezien de rechtbanken als ongeoorloofd spel beschouwen de overeenkomsten, zelf deze wier uiterlijken vorm den schijn geven van eene oprechte koop, in dewelke de handelende partijen niet beschouwd hebben van den beginne af :

1°) de levering van de verkochte koopwaar;

2°) de werkelijke in ontvangstneming van de koopwaar en de betaling van den prijs, maar waarvan het werkelijke voorwerp niet is de koopwaar zelf maar alleenlijk en uitsluitelijk de verschillen van koers;

Aangezien het dan ook voorkomt uit de bestanddelen der zaak;

1°) dat al de overeenkomsten mondelings tusschen partijen afgesloten als voorwerp hebben goederen en waren aan koersverschillen onderhevig en waarop steeds speculatie bewerkingen gedaan worden;

2°) dat de waren waarop verweerder gespeculeerd heeft niet begrepen zijn en niet vallen in den gewonen handel van verweerder;

Aangezien inderdaad verweerder enkel een bemiddelaar is tusschen handelaars en aanlegger;

dat dit het eenige voorwerp is van zijnen eigen handel en dus niet van aankoop of verkoop der bovenvermelde waren;

Aangezien dit voortspruit uit de mondelinge overeenkomst gesloten tusschen partijen den 11-15/2/1/1933 waarin bepaald wordt in art. 5 dat verweerder als eenige bemiddelaar in Antwerpen en België zal optreden en in art. 4 dat aanlegger rechtstreeks met verweerder handelt en niet met dezès eventueele cliënten;

Aangezien het om deze rede is (art. 4) dat verweerder al de speculatieve bewerkingen weeskwestie in zijn eigen naam gedaan heeft en ook aansprakelijk gemaakt wordt door aanlegger over hunne goede of slechte uitslag;

Dat dit nochtans niet wegneemt dat verweerder slechts een bemiddelaar is en de verschillende aan- en verkoopen niet gedaan zijn geweest volgens de behoefte van zijn waren handel;

3°) Dat geen enkel der mondelinge overeenkom-

sten weeskwestie beschouwd hebben de levering der waren tegen betaling van den prijs maar enkel de regeling der verschillen welke zich zullen voordoen;

Aangezien inderdaad bepaald wordt tusschen partijen dat na iedere prijsverandering in nadeel van den koper/verkooper de slotnotering een bedrag zal gestort worden voldoende tot dekking van het prijsverschil;

4°) Aangezien tevens nooit eenige melding gemaakt is geworden van de nochtans noodzakelijke bepalingen om eene werkelijke levering der goederen te doen plaats hebben en den koop of verkoop te verwezenlijken in feite;

Aangezien inderdaad niet vermeld wordt dat de koop of verkoop C. I. F. of F. O. B. is;

Dat niets vermeld wordt betreffende de datum van lading, de plaats van levering, en niets voorzien nopens de verzekering en de inpakking der waren, enz., al deze meldingen zijnde nochtans noodzakelijk om een koop/verkoop te verwezenlijken van waren tot eene overzeesche verzending bestemd gezien deze bewerkingen gedaan zijn van uit België op de beurzen van New-York en Winnepeg;

Aangezien zoodoende de werkelijke uitvoering van deze koopen/verkoopen voor wat de levering der waren aangaat niet kan plaats hebben in feite en ook niet voorzien is geworden;

5°) Aangezien trouwens op geen enkel oogenblik verweerder aangemaand is geworden door aanlegger levering te nemen der aangekochte waren of de verkochte waren te leveren en ook niet zijne instructies desaan gaande te geven;

Dat het einde van al de bewerkingen steeds geweest is de betaling der verschillen zonder dat er ooit sprake is van levering of realisatie of betaling van den prijs;

Aangezien al deze beursverhandelingen dus moeten aanzien worden als zijnde fictieve aan- en verkoopen en slechts beursweddingen zijn, zijnde bewezen door de omstandigheden dezer zaak dat zoowel aanlegger als verweerder van den beginne af het inzicht gehad hebben hunne verhandelingen te sluiten enkel door de betaling van het koersverschil zonder de levering der waren of de betaling van den prijs te beschouwen of te volbrengen;

Om deze redenen :

De Rechtbank, alle verdere of tegenstrijdige besluiten verwerpende, wijst aanlegger af van zijnen eisch en veroordeelt hem tot de kosten des geding;

Verleent akte aan elk der partijen van hunne begrooting van het geding.

BIBLIOGRAPHIE

Fernand VAN GOETHEM.

Beginnelsen van Sociale Wetgeving. — Maison Ferd. Larcier, Brussel, 1936.

Er is geen gebied in onze wetgeving dat meer onderhevig geweest is aan voortdurende wijzigingen dan dit van de sociale wetgeving. De schuchtere pogingen welke in ons land vóór den oorlog waren ondernemen geworden, hebben na den oorlog plaats gemaakt voor uiterst belangrijke wetgevende constructies die volledig ons sociaal recht hebben vernieuwd.

Deze wetgeving is echter uitermate ingewikkeld; hare

toepassing is grootendeels gedwarsboemd geworden door de na-oorlogsche economische omstandigheden. Haar juridische interpretatie is nog steeds in de aanvangsperiode en het verlangen naar een overzichtelijke samenvatting van dit onoverzienlijk materiaal werd sinds lang door velen gevoeld.

Prof. Van Goethem heeft ons thans dit overzicht bezorgd, op eene wijze die allen lof verdient. Bondigheid en klaarheid zijn de hoofdkarakteristieken van zijn « Begin-selen van sociale wetgeving » en deze hoedanigheden maken het boek even zeer bruikbaar voor de ontelbare belanghebbenden in de praktijk als voor den jurist. Eene uitgebreide bibliographie laat echter toe alle bijzondere vraagstukken uit te diepen.

Het boek van Prof. Van Goethem is de sleutel tot een methodische studie van al de vraagstukken die thans onder toepassing vallen van de sociale wetsbepalingen.

Na eene uiteenzetting van de algemeene begrippen welke het sociaal recht beheerschen, waarbij het gemis aan harmonie in het Belgisch sociaal recht wordt in het licht gesteld, behandelt schrijver in de eerste plaats de sociale verzekeringen die ongetwijfeld het belangrijkste kapittel van dezen bijzonderen tak van het recht vormen: arbeidsongevallen, beroepsziekten, ouderdomspensioenen, onvrijwillige werkloosheid en familievergoedingen.

Over al deze belangrijke aangelegenheden krijgt de lezer in breede trekken de tegenwoordige staat van de wetgeving bijgewerkt tot op den laatsten dag, wat ons een niet genoeg te waardeeren arbeidsinstrument aan de hand doet. De essentiële rechtspraak wordt te pas gebracht en het alles wordt ingedeeld op zoo methodische wijze dat dadelijk het geheel van de stof op de meest gemakkelijke wijze wordt beheerscht.

In een volgend hoofdstuk wijdt de schrijver zijne aandacht aan enkele instellingen van socialen bijstand, zooals de maatschappijen van goedkoope woningen, voor onderlingen bijstand, voor kleine grondeigendommen, enz.

Een derde deel draagt als titel de sociale wetten over den arbeid en bespreekt de wettelijke bepalingen betreffende de uitbetaling van loonen, de regeling van den geleverden arbeid, de verrekening van het loon, de beslagname, het voorrecht van den werknemer, de borgsom, waarna den duur van den arbeid en de zondagrust aan de beurt komen en verder de gesalarieerde arbeid, de wettelijke regeling van vrouwen- en kinderarbeid, de werkhuisreglementen en de maatregelen van gezondheid en veiligheid.

Zooals blijkt uit de eerste opsomming is de indeeling van de stof zooals ze door den auteur wordt opgevat, origineel en wijkt ze af van de klassieke indeeling die in sommige werken op hetzelfde gebied voorkomt. Zulks blijkt ook uit het vierde hoofdstuk van het werk waar op een zeer logische wijze in een zelfde kapittel de sociale wetten over het vereenigingsleven worden gegroepeerd, waarin dan tevens het beginsel van de vrijheid van vereeniging en de wettelijke bepalingen betreffende de beroepsvereeningen worden besproken.

Leerkontrakt, arbeidskontrakt en bediendenkontrakt worden natuurlijk volledig en systematisch behandeld en de twee laatste hoofdstukken geven ons kostbare inlichtingen betreffende talrijke bestuurlijke lichamen die belang hebben voor de sociale wetgeving, alsook aangaande de beginselen van het internationaal sociaal recht, gezien van uit Belgisch standpunt. Waar de regeling van de sociale vraagstukken steeds meer een internationaal karakter aanneemt, mocht dit laatste hoofdstuk stellig niet ontbreken.

Prof. Van Goethem heeft in dit beknopt boekje een reusachtig materiaal verwerkt en het is een buitengewone verdienste in deze oneindigheid orde en klaarheid te hebben kunnen scheppen op de wijze zooals hij het gedaan heeft. Niemand die eene aangelegenheid uit de sociale wetgeving dient te bestudeeren, zal dan ook in het ver-

volg kunnen nalaten in de allereerste plaats het werk van Prof. Van Goethem ter hand te nemen.

Dit boek wekt echter ook onweerstaanbaar in ons een gelukkig gevoel wanneer we vaststellen wat er in ons land op het gebeied van sociale wetgeving reeds verwezenlijkt is geworden.

We leven in onze dagelijksche praktijk deze wetgeving mede in haar fragmentarischen groei en het geheel ervan komt ons haast nooit tot het bewustzijn. Een boek zooals dit toont ons aan welk reusachtig gebouw reeds opgetrokken is geworden op den stevigen grondslag der sociale samenhoorigheid. Het is in deze tijden van allergrootste verwarring een bemoedigend en hoopvol teeken.

René Victor.

J. VAN HOUTTE.

Guide Fiscal et Formulaire des Sociétés de personnes à responsabilité limitée. — Maison Ferd. Larcier, Brussel, 1935.

De handleiding welke Mr Van Houtte liet verschijnen over de personenvennootschappen met beperkte aansprakelijkheid werd reeds in een van onze vorige nummers besproken. Dit werk is thans volledig geworden met een formulierboek en met eene uiteenzetting van de fiscale bepalingen, toepasselijk op deze vennootschappen.

Dit bijvoegsel beslaat 114 blz. wat reeds toont hoe uitgebreid de gegevens zijn die er in worden verstrekt.

Het heeft dezelfde degelijkheid als het hoofdwerk en dient geraadpleegd te worden door al diegenen die dit laatste bezitten.

J. M.

Arthur PIÉRARD.

Etude sur la loi du 14 décembre 1935 modifiant la procédure en matière de divorce et de séparation de corps (Titre VI du livre 1er du Code civil). — Etude sur l'arrêté royal du 7 février 1936, modifiant la procédure en matière de divorce et de séparation de corps. Brussel. — Etabl. Bruylant. — 1936.

Dat Mr. Piérard, die het prachtig standaardwerk over de echtscheiding heeft geschreven, commentaar zou leveren op de hervorming van dit stuk, lag voor de hand.

In zijn groot werk had hij reeds belangrijke beschouwingen medegedeeld over het wetsontwerp dat in den Senaat vóór vele jaren reeds gestemd was geworden. Hetgeen hij ons thans geeft in een beknopte studie, is veelal de herhaling van al wat reeds in zijn hoofdwerk te lezen was. De grondige kennis dezer stof door Mr Piérard maakt van zijn commentaar een zeer betrouwbare leidraad, al zijn sommige beschouwingen ook zeer persoonlijk. Zoo komt het ons b.v.b. niet duidelijk voor om welke reden hij in n° 9 van zijn geschrift vereischt dat wanneer het rekest van echtscheiding door een mandataris wordt aangeboden, deze lastgeving in authentieke vorm zou moeten geschieden.

Het commentaar op de wet van 15 December 1935 was reeds verschenen wanneer het K. B. van 7 Februari 1936 belangrijke aanvullingen van den wettekst bracht. Dit K. B. heeft Mr Piérard blijkbaar uit zijn humeur gebracht. Zijne kritiek is scherp en menigvuldig.

Ik denk niet dat zijne kritiek werkelijk gewettigd is. Het K. B. heeft uiterst nuttige maatregelen ingevoerd die voor de praktijk volkomen onmisbaar waren.

René Victor.

Alex PASQUIER.

Aperçu de la Procédure en Divorce et en séparation de corps, réformée par la loi du 14 décembre 1935 et l'arrêté royal du 7 février 1936. — Brussel. — Maison Ferd. Larviev. — 1936.

Uitvoerig en zakelijk bespreekt Mr Pasquier de nieuwe wetgeving inzake echtscheiding. Voor de vele moeilijkheden welke de nieuwe teksten oproepen worden uiterst redelijke oplossingen voorgesteld.

De schrijver is steeds objectief in zijne beoordeeling, laat elk persoonlijk inzicht achterwege om zich uitsluitend te steunen op de voorbereidende werken en den zin der teksten.

Het is een zeer goed commentaar.

J. M.

WETGEVING

KONINKLIJK BESLUIT van 8 Maart 1936 tot aanvulling van artikel 138 van het Wetboek van Strafvordering en tot wijziging van de artikelen 366 en 371 van hetzelfde Wetboek.

VERSLAG AAN DEN KONING

Sire,

Artikel 138 van het Wetboek van Strafvordering, zooals het krachtens het koninklijk besluit van 10 Januari 1935 « tot wijziging van de wetten op de bevoegdheid en de rechtsvordering in strafzaken » luidt, heeft de bevoegdheid van de vrederechters in strafzaken aanzienlijk uitgebreid. In zijn n^{rs} 1 tot 9 somt het de misdrijven op waarvan die magistraten als politierechter kennis nemen en in zijn nummer 10 vermeldt het de wanbedrijven, waarvan de kennisneming hun bij een bijzondere bepaling opgedragen is.

Het lijkt gepast, tot bevordering van een behoorlijke rechtsbedeeling, sommige misdrijven aan die opsomming toe te voegen.

Daar is het doel van het ontwerp van besluit, dat de regering de eer heeft aan Uwe Majesteit ter goedkeuring voor te leggen.

De voorgestelde uitbreiding van bevoegdheid levert een bijzonder voordeel op waar het gaat om diegene onder de bedoelde misdrijven, welke aan een ander geen schade berokkenen: zij maakt inderdaad ten opzichte van deze misdrijven de bij artikel 4 van het koninklijk besluit van 10 Januari 1935 voorziene rechtspleging bij minnelijke schikking mogelijk.

In verband met de onder de n^{rs} 13 en 14 vermelde misdrijven, steunt die uitbreiding op de overweging dat de straf, die op deze misdrijven is gesteld, een politiestraf is die, doordat zij vermenigvuldigd wordt door het getal der personen tegenover wie de werkgever zijn verplichtingen niet is nagekomen, een correctionele straf wordt, waardoor het misdrijf een wanbedrijf is geworden dat tot de bevoegdheid van de correctionele rechtbank behoort.

De omstandigheid echter dat er verschillende personen werden benadeeld, wetigt wel een verschil van straf, maar niet dat een verschillend stelsel van bevoegdheid wordt toegepast.

Artikel 3 van dit ontwerp wijzigt de artikelen 366 en 371 van het Wetboek van Strafvordering op zulke wijze, dat de voorlezing van de toegepaste wet vervangen wordt door de enkele aanduiding ervan in de door die artikelen bedoelde arresten van de Hoven van Assisen. Een dergelijke hervorming werd in correctionele zaken ingevoerd door de wet van 2 Januari 1924 tot wijziging van artikel 195 van het Wetboek van Strafvordering. Er is geen reden om de hervorming niet tot de arresten van de Hoven van Assisen uit te breiden.

KONINKLIJK BESLUIT

LEOPOLD III, Koning der Belgen,

Aan allen, tegenwoordigen en toekomstenden, Heil.
Gelet op artikel 1 der wet van 31 Juli 1934, verlengd en aangevuld door de wetten van 7 December 1934, 15 en 30

Maart 1935, waarbij aan den Koning bepaalde machten worden toegekend met het oog op het economisch en financieel herstel en de vermindering van de openbare lasten;

Herzien Ons besluit van 10 Januari 1935 tot wijziging van de wetten op de bevoegdheid en de rechtsvordering in strafzaken, alsmede van artikel 565 van het Wetboek van Strafrecht;

Op de voordracht van Onze Ministers, die er in den Raad over beraadslaagd hebben,

Wij hebben besloten en Wij besluiten:

Artikel 1. Artikel 138 van het Wetboek van Strafvordering wordt door de volgende bepaling vervangen:

« Artikel 138. Bovendien en onverminderd het recht van den procureur des Konings om een opsporingsonderzoek in te stellen of om een gerechtelijk onderzoek over de wanbedrijven te vorderen, nemen zij kennis:

- » 1° van de bij de Veldwet voorziene wanbedrijven;
- » 2° van de bij de Boschwet voorziene misdrijven;
- » 3° van de misdrijven tegen de wet van 16 Augustus 1887 op de openbare dronkenschap, met uitzondering van die welke bij de artikelen 10 en 14 voorzien zijn;
- » 4° van de misdrijven tegen de wetten op de rivier-visscherij;

» 5° van de misdrijven tegen het decreet van 16 December 1811, houdende het politiereglement op de polders, met uitzondering van de misdrijven, voorzien bij artikel 40;

» 6° van de misdrijven tegen de wetten en reglementen op de barreelen, het rijverkeer, de openbare en geregelde diensten van gemeenschappelijk vervoer te land en te water, de wegen te land en te water;

» 7° van de misdrijven tegen de provinciale verordeningen, met uitzondering van die welke door de provinciegouverneurs en de arrondissementscommissarissen krachtens de artikel 128 en 139 van de provinciale wet, genomen zijn;

» 8° van de misdrijven tegen de gemeenteverordeningen;

» 9° van de misdrijven gestraft krachtens alinea 2 van artikel 6 der wet van 4 Augustus 1890 op de vervalsching der levensmiddelen;

» 10° van de misdrijven voorzien bij het koninklijk besluit van 6 December 1897 betreffende de politie van het militair domein;

» 11° van het wanbedrijf gestraft bij artikel 4 der wet van 30 Juli 1922 waarbij een verlofbrief voor het vogelvangen met netten wordt ingevoerd;

» 12° van de misdrijven voorzien bij de wet van 24 Juli 1923 ter bescherming van de militaire duiven en ter beoogeling van het aanwenden van duiven voor de bespieding, met uitzondering van de bij artikel 11 voorziene misdrijven;

» 13° van de misdrijven voorzien bij de artikelen 64 en 65 der wet van 14 Juli 1930 tot herziening van de wet van 10 December 1924 op de verzekering tegen de geldelijke gevolgen van ouderdom en vroegtijdigen dood;

» 14° van de misdrijven gestraft bij de artikelen 63 en 66 der wet van 4 Augustus 1930 houdende veralgemeening van de gezinsvergoedingen, zelfs indien de misdrijven in staat van herhaling werden gepleegd;

» 15° van de wanbedrijven waarvan de kennisneming hun door een bijzondere bepaling toegekend is.»

Art. 2. De nieuwe regeling in zake bevoegdheid, bepaald bij artikel 1 van dit besluit, is niet van toepassing op de vervolgingen die vóór het van kracht worden van dit besluit bij de rechtsmachten van wijzen aanhangig zijn gemaakt.

Art. 3. In artikel 366 van het Wetboek van Strafvordering worden de woorden « hij leest insgelijks den tekst der wet » vervangen door de woorden « hij duidt insgelijks den tekst der wet aan ».

In artikel 371 van hetzelfde Wetboek wordt het woord « voorgelezen » vervangen door het woord « aangeduid ».
Gegeven te Brussel den 8n Maart 1936.

De Vlijt, Nationalestr., 46, Antwerpen, A. Somville, best.